

Hamvragen

Een coach voor de kerkenraad

Kerken zijn vaak te veel naar binnen gericht. Ze vergeten dat er ook zoets is als een buitenwereld. Bart Broekman zette zijn boosheid hierover om in actie. Hij werd kerkcoach en werpt kerkenraden en predikanten steeds die ene hamvraag voor: waarom zijn jullie hier nou eigenlijk?

Door **Hanneke Goudappel**.

Wat veroorzaakt bij jou een heilig ongenoegen, waarover maak je je ontzettend boos? Zo van: hier moet ik wat aan doen. Het was die vraag die voor Bart Broekman (41) dudde naar de beslissing om een eigen coachingsbureau op te richten. Hij hoorde hem op Leadership Summit Conferentie, anderhalf jaar geleden. „Spreker Bill Hybels wierp die vraag op. Voor mij was het antwoord de naarbinnergerichtheid van veel kerken. Die zijn zo vaak bezig met hun eigen problemen en conflicten. Dat roept bij mij op: dit kán niet. Kerken en gemeenten zijn bedoeld om een baken in de wereld te zijn, een zoutend zout.”

Broekman werkte de afgelopen tien jaar samen met zijn vrouw Janine in de Vrije Baptistengemeente Bethel in Drachten. Hij werd er destijds aangesteld als tweede man naast ds. Orlando Bottenbley. Inmiddels werken er zo'n 25 mensen. Broekman was in zijn beginperiode verantwoordelijk voor de zorg in de gemeente en stuurde een deel van de raad van de gemeente aan. Later was hij ook betrokken bij het uitzetten van visie en beleid, en de communicatie ervan naar de gemeente toe. „Van de herderlijke kant ging ik steeds meer naar de bestuurlijke en organisatiekant. Ik merkte dat dat me heel goed beviel.”

Toch, na tien jaar, kreeg Broekman „een stuk onrust” over zich. „Eigenlijk ben ik een heel onge-

duldig mannetje, altijd op zoek naar uitdaging. Het feit dat de Bethel een groeiende gemeente is, heeft ervoor gezorgd dat ik er lang heb kunnen aarden. In zo'n sterk groeiende gemeente sta je voor veel uitdagingen.”

Wat ook meespeelde was dat het zo breed bezig zijn Broekman zo'n twee jaar geleden opbrak. „Preken, pastoraat, besturen, managen; dat vrut energie. Ik ben er drie maanden tussenuit geweest, zat op het randje van overwerktheid. Ik besepte: ik kan zo niet doorgaan, en moet me specialiseren.”

Hij volgde zelf een coachings-traject van zes gesprekken. „Mijn hoofdvraag was: waar ben

ik écht goed in? Er kwamen drie dingen uit: spreken, schrijven en coachen.”

Vastigheid

Deze persoonlijke drijfveer en Broekmans 'heilig ongenoegen' over hoeveel er mis gaat in kerken, bracht hem ertoe om CC Excellence op te richten. Met dit bureau, dat hij samen met zijn vrouw runt, legt hij zich toe op het coachen, adviseren, trainen en begeleiden van kerken en gemeenten. Na de zomer schroefde hij zijn baan voor de Bethel terug naar tweeënhalve dag en sinds 1 januari werkt hij fulltime voor zijn onderneming. „Het was niet zo makkelijk om die stap te ne-

men”, vertelt hij. „Je verlaat een stuk vastigheid en je moet maar afwachten of kerken ook daadwerkelijk van je diensten gebruik willen maken.”

„We hebben gezegd: we doen het gewoon. We wilden niet dat we op ons zestigste terug zouden kijken en zeggen: hadden we het maar gedaan. Het heeft voor ons ook te maken met het zoeken van Gods bestemming voor ons leven. Ik zie om me heen zo veel mensen die hun leven verspillen. Mensen die vooral worden geleefd - heel begrijpelijk, ik ben ervaringsdeskundige. Maar als je mensen vraagt: wat is je droom?, zie je ze vreemd kijken.”

Voor Broekman is de hamvraag: waartoe ben ik hier op aarde. „Dat heeft alles te maken met je identiteit en jouw plek in het geheel van deze aarde. Ik hoop dat ik als ik voor Gods troon kom, voor mezelf kan zeggen dat ik mijn gaven en talenten voor Hem heb ingezet. Voor mij is dat binnen kerken, voor iemand anders in het bedrijfsleven of waar dan ook.”

Met diezelfde 'simpele' hamvraag komt Broekman ook bij kerken die zijn hulp en coaching inschakelen. „Waarom zijn jullie hier?, vraag ik een (kerken)raad. Dan komt er een denkproces op gang. Je komt dan bij het bestaansrecht van een gemeente. Daarvan kun je natuurlijk zeggen dat het doel is dat mensen tot geloof komen, elkaar ontmoeten en samen het geloof beleven. Maar tegelijk ben je kerk binnen een bepaalde setting en cultuur. Dat vergeten veel kerken. Wat

voor een kerk het doel op aarde is, kan voor een kerk in plaats A heel anders zijn dan in plaats B. Dat heeft te maken met de roeping die een kerk ervaart in zijn omgeving en cultuur. Daarom vind ik het ook zo erg als men-

Onvoorstelbaar hoe weinig informatie kerkenraden geven bij moeilijke kwesties

sen de Bethel gaan kopiëren. Dat kán helemaal niet. Je ziet dat deze meest wezenlijke vragen vaak worden overgeslagen. Ik adviseer gemeenten daarom vaak: probeer een doelverklaring op te stellen. Ga gewoon eens met een aantal sleutelfiguren in je gemeente nadenken over waar je met elkaar over vier jaar zou willen zijn. Wat is belangrijk voor deze gemeente en voor de omgeving? En laat vooral ook de gemeenteleden meedenken.”

Hoger doel

Broekman merkt dat wanneer gemeenten hun doel en visie helder krijgen, ze heel veel conflicten kunnen overwinnen. „Je moet realistisch zijn: conflicten en communicatiestoornissen zijn er gewoon. Dat is inherent aan werken binnen een organisatie, of die nu christelijk is en kerk

De loopbaan van Bart Broekman

Bart Broekman (41) is zijn loopbaan begonnen in de gehandicaptenzorg. Na een opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Vijverberg (nu Christelijke Hogeschool Ede) (1987-1990) is hij gaan werken in het algemeen maatschappelijk werk te Emmen. In 1990 begon Broekman met een deeltijdstudie theologie aan de Evangelische Theologische Hogeschool, toen nog gevestigd te Doorn en Heverlee, die hij in 1996 afrondde. Daarna werkte hij tot 1998 fulltime als landelijk coördinator voor

het Centrum voor Pastorale Counseling, afdeling Nederland. In 1998 werd Broekman gevraagd om pastor te worden bij de Vrije Baptistengemeente Bethel te Drachten. Hij volgde in het afgelopen jaar een post-hbo-opleiding coaching en begeleiding. Met ingang van 2009 werkt hij fulltime voor zijn eigen advies- en coachingsbureau CC Excellence. Hij richt zich op de hele breedte van christelijk Nederland, maar werkt op dit moment vooral voor de niet-gevestigde kerken.